

a Thermopylis: Thermopylae sunt locus angustus & fauces ad aetha montem thessaliae: a quibus angustis & faucibus pylae. i. portae nomen assumpsit. Iusta quas sunt aquae calidae: unde Thermopylae dicuntur. i. thermagae portae aquae illae dicatae erant herculi. Sunt thermopylae ad erupentem peneum. Nam thessalia media est inter montes: quae quondam dicitur fuisse lacus autore herodoto li. vii. ab aurora sunt pelios & ossa: ad aeglonem olympus: ad hesperium pelus: ad meridiem othrys. fluvios habet peneum: apidanum aenochonon: simpeum: & pamisum quae per illas angustias in mare aegaeum emittunt: & peneus nominatur: quoniam in hunc influunt. In eo igitur loco: ubi peneus erupit in mare diducto monte angusto meatu sunt Thermopylae & sunt ibi inquit herodotus calida lauacra: quae ollas uocant indigenae. ad hos ingressus aedificatus est aplocephalus murus metu thessalorum: super quem olipylae. i. portae erant. Vbi leonidas dux lacedaemoniorum Anaxandridae filius cum. ccc. lacedaemoniis castra quingentorum milium persarum noctu inuasit pugnatum est ardentius a principio noctis usque ad magnam partem diei ad postremum non uicti sed uincendo fatigati inter ingentes occisorum cateruas nam. xx. milia barbarorum illic ceciderunt fortissime mortem appetiere. quibus postea erecta fuerunt sepulchra cum titulis. In. ii. Tusculana. dicit: Sed quid duces & principes nominem: cum legiones scribat Cato saepe alacres in eum locum profectas: unde redituras se non arbitrantur pari animo lacedaemonii in Thermopylis occiderunt. de quibus haec simonides scripsit. Dic hospes sparte nos te hic uidisse iacentes: Dum sanctis patriae legibus obsequimur. Quid ille dux Leonidas dixit: pergit te animo forte lacedaemonii: hodie apud inferos forte cenabimus. Seneca dicit Leonidas cum milites sic allocutus est Prandete tamquam apud inferos cenaturi. Cum lacedaemonii illas custodirent angustias: quidam hostis in colloquio dixit solem pre multitudine iaculorum & sagittarum non uidebitis: respondit Dieneces lacedaemonius: ergo sub umbra pugnabimus. b Leuctris: leuctra oppidum boetiae: ubi Paminondas thebanus lacedaemonios uicit: adeoque attriuit: ut postea imperium recuperare non potuerint. De quo sic scribit Trogus li. v. Fuit aut incertum uir melior an dux esset. Nam & imperium non sibi sed patriae sepe quaesivit: & pecuniae adeo contemptor fuit: ut sumptus funeri defuerit: gloriae quoque non cupidior quam pecuniae: quippe recusati omnia imperia. ingesta sunt: honoresque ita gessit: ut non accipere ornamentum sed dare ipsi dignitati uideretur. iam litterarum studia: iam philosophiae doctrina tanta fuit: ut admirabile uideretur: unde tam insignis militiae scientia homini iesset inter litteras nato. Neque ab hoc uitae proposito ratio mortis dissensit. Nam ut relatus in castra semianimis uocem spiritumque collegit: id unum circumstantibus requisivit: Num cadenti sibi scutum. ademisset hostis: quod ut seruatum audiuit: allatumque uelut laborum gloriaeque socium deosculatus est. Iterum quaesivit: utri uicissent ut audiuit thebanos uicisse: bene habere res dixit: atque ita ueluti gratulabundus patriae expirauit. In. ii. Tusculana. scribit Cicero: Num ingemuisse Epaminondam putas: cum una cum sanguine uitam effluere sentiret. Imperatorem enim patriam lacedaemoniis relinquebat: quam acceperat seruientem: sed hoc fuit in alia pugna apud Mantineam non in hac pugna leuctrica. c Stratocle: de hoc nihil legitur: quod quidem sciam aut legerim audiuerique: cum studium querendi non defuerit. Vnde adhuc querendum est: an aliquis stratocles aliquid fortitudinis laude dignum fecerit. d Hinc Decii: haecenus de graecis: nunc de nostris exempla ponit. Decii se propria magno animo deuouerunt li. i. de diuinatione loquens de Decio parere ait: Post triennium autem cum consul esset: deuouit se & in acie latinorum irrupit armatus: quo eius facto. superati sunt & delati latini: cuius mors ita gloriosa fuit: ut eandem concupisceret filius. Nam in bello hetruico ipse etiam se deuouit in quarto consulatu collega Fabii Maximi. Nota est historia apud liuium. e Gneus & Publius Scipiones: fratres fuerunt & in secundo bello punico Hannibali italiam lacerante in hispania occiderunt. Publius in acie hasta transfixus: qui fuit pater Africani maioris. Gneus in quadam turri obsessus. xxviii. die post mortem fratris interfectus: ex quorum morte & Romae & in Hispania luctus fuit. Duo fulmina belli appellantur ab Ennio. In paradoxo ait: Quae uis patrem Decium: quae filium deuorauit ac immisit in armatas hostium copias. quid duo propugnacula belli punici Gneus & P. Scipiones: quae carthaginiensium aduentum corporibus suis intercludendum censerunt. f Hinc ex hac fortitudinis laude excelluerunt & celebrati sunt illi qui ceciderunt ad Marathonem: Salamina plateas: Thermopylas: & in pugna leuctrica: excelluerunt et magnitudine animi: celebratique sunt Decii: quoniam magno animo & elato se se morti obiecerunt: & duo fulmina belli Scipiones. M. Marcellus qui occiso uirido maro duce in subura apud clastidium tertia opima spolia ioui fere tuo rettulit: ut Romulus instituerat caeso Acrone duce cecidit. Secunda rettulit Cornelius Cossus Cresso Larce colunio. Collegam habebat Marcellus Scipionem: & cum imprudens in manus gallos incidisset: omnia

thermopylis: leuctris Stratocle. Hinc Decii. hinc Cneus et Publius Scipiones. hinc Marcus Marcellus: